

Ненад Милошевић

БЕЗ ОЦА И БЕЗ КЛАСЕ

КИША ПАДА ЉУБАВ ЈЕ ВЕЧНА

На мартовске иде
препуцавање видовњака
и Цезара се отегло,
крива заражених корона вирусом
по четврти пут се подигла.

Хладна киша пада, не снег,
који би годио мислима
о пролећима златним,
о васкрснућу и слави, о вечности
једном рођене љубави.

И у твојим Вујице, строгим песмама
из којих провејава
ситан и сув снег социјализма
љубав се по мразу бори за дах
али се не предаје.

Сад кад сам снагом ума
из љубавног задовољства
у елџију ове вечери стигао,
не би требало да клонем.

Не плаши се љубавниче
светлости лампе, нити новог поретка

у којем заклетве и обећања слабе
а поезија сва упиње се
да их подупре и ојача.

АКО ОВАКО НАСТАВИМ

На твоје очи, без спомена
сунце је први снег оставило –
још је недељно јутро трајало.
Двадесет и прва година
двадесет и првог века.

Тако си и ти овим улицама,
где је сада дом твој,
ни стар ни млад
у прошлом веку неопажен прошао.

Да луташ невин као странац,
никоме се не јављајући
а свет поздрављајући, желео си.
И јеси, на крају, стид изгубљени,
у љубави повратио.
Људи од тада минуше, судбине и навике.
Другачије се сад све рачуна.

Певушења и мрмљања
док си само песниково тело био,
требало би да испишеш,
у спомен на незнане орфеје
мехом буктињу да распламсаваш.
Иако свака нова песма
отера ватру од тебе,
ипак је видиш и за њом идеш.

БЕЗ ОЦА И БЕЗ КЛАСЕ

Ти пролетер, дечко, ниси...

Марина Цветајева, „Мајаковском”

Старо ме издало, препустило новом.

Град се гради а ја старим.

На крају Блока 45, оживела
већ ожаљена, опустела шљункара,
испред које сам волео
да позирам, захвалан
што се пролаз између сплавова
и бесправно подигнутих кућа за одмор,
до пецароша и патки - не наплаћује.
Као атракцију пешчаних дина,
са багерима на врху,
моја ћерка је фотографише.

Потонуо а затим изрезан, чујем,
брод-кафана с којег сам у летњој ноћи
по бонаци у Саву пишао,
о власнику, *чедисти*,
како су нас погрдно називали,
над гробом говорио.

На кеју грана о коју смо се
сенсеј Илија и ја качили
и вежбали згивове - одсечена, баш она.
Наместо удова света
који ме је грлио - ране и патрљци.

Уместо голубова и птица
на кровним гредама нових пијаца
металне бодље начичкане.
Врабац који се окренуо
да врати проју - предомислио се.
Шуме су гореле и обновиле се
али животиње се неће вратити, неће ни Орфеј.

Пропливао Словен-непливач и на реке изашао:
небодери крај воде ничу,
линију додира са небом подижу;
у тонираним стаклима град се умножава,
летећег суперхероја ишчекује.

Дуж десне обале Саве, испод мостова
затрпавају последње баре
и рајске облаке у њима –
наду бездомних, избеглица и апатрида
у логоре за животарење склоњене
од историје, прогреса и пописа,
од ока туристе замућеног
јаким домаћим пивом.

На Дорћолу поплочавање изједначило
los de abajo и *los de arriba*.

Ишчупане шине и прагови
по којима су корачали Бата Живојиновић
и јунаци црног таласа и Медиале.

Да укрупне посед
пружне насипе заравњују;
електрификација из грешне везе
са револуцијом изашла,
капитал под очинско крило
враћа рад заблудели.

Партизане и хероје, сем совјетских,
без улица и тргова оставише,
бисте у лагуме, у интернацију однеше.

Прозорска окна на собама
хостела у Савској улици,
где су на подовима
ноћили ромски оркестри – извађена.

На Савском тргу
путници се више не мимоилазе, хук замро.
Више је светлости, а мање гласова.
Трамваји звоне реда ради.

Сурчинци и Обреновчани не гурају се
на почетној станици аутобуса.

Бронзани Стефан Немања
мало нагнут напред,
поред главе држи мач усправно.
Да ли ме на нешто обавезује
или само чува – не знам.
Иза његових леђа
у згради бивше железничке станице,
где су и краља и маршала јужних Словена
живе и мртве дочекивали,
библиотека словенских апокрифа
и музеј ревизионизма сместили се.

Да ћу једнога дана
и ја некоме моћи да кажем – ми смо градили!
нисам ни помислио.
И током *обнове и изградње*
циник би упитао: за кога?

Сада кад су се народи и народности
скрасили у нацијама,
не могу да пронађем своју,
чак ни изумирућу класу,
да делујем у њено име.

Мој родни двадесети веку,
којем су суседни отели почетак и крај,
моја си застарела дуговања
продао наредном, само да би
своје трајање продужио.
Праштам ти, своји смо, било па прошло,
али молим те, помози –
док у овом веку
још неку моћ имаш –
да пронађем признања и хвалу
коју си од мене,
као ненаклоњен ми очух – скривао.
У ствари, молим те, признај ме и усини.

ИСКУСТВО И ЗНАЊЕ

Корену се привити
или га нежно посећи,
откотрљати се
у загрљај или у аскезу,
вером заустављати
мисао и сумњу – где постојати?

Касно се помирио са собом,
касно заволео себе,
црни Анђелко, понављач.
Прво сам као играч карата
добрио поштоваоце.

*Љубиле смо Шаламуна у Сџруџи,
одлазиле с њим на шиш-кебаб,
док си ши још у ношу шишкио.*

Изложен сукобима песничких идеја,
записујем како искуство расте
из губитка знања.

Шверцујем се у туђим успоменама.
Уздишем и сузим на венчањима
у хору сенки лишћа притајен.

Ти ћеш ме лутању преданог,
знам, заскочити,
свијати се око мене.
Кога, кога ли ћу грлити.

Хоћу ли знати у старости
пријатеље да сачувам,
читаоца мојих песама,
ружу на клесаном камену
остављену – од мене зависи.

ИЗ НАУКЕ РАСТАЈАЊА

по Луки Штековићу

... И женски плач се мешао са певањем муза.

О. Манделштам

Те вечери, давне, сумраци.
Слабу светлост видим
изнад наших глава, ореоле,
и између тела, како гасне у загрљају.

Из загрљаја је требало
да се јави светлост. Али није.

Да нас је хтело то доба,
између краја Југославије
и прве републике Србије,
макар нас грешне и убило
и у прошлом веку оставило,
него нас је на рубу,
уз границу држало.

После ратова ту сам и остао.
То постаде моја судба, драги Лука:
прогнан из отаџбине у домовину,
из старог у нови век,
граничар који чува прогонитеља.

Расту одговорност и немоћ
пред давним жудњама.
Али и слава растанка расте
и троши моје муке, моје време,
досеже удаљене звезде,
раствара референтне системе,
пршљенове векова спаја.

Шта ћу ја за њу, а шта она за мене остати?
Девица и муза којима се клањам,
сетан, успорени дивљак, после љубави,
никад нећу сазнати, и зар је у реду
да питам – колико оствареној.

ПЕПЕО ПОЕЗИЈЕ

Када се свет заплави и зазелени после короне
сетније ће бити сенке и мој корак, љубави.

Чистије ће бити ватре и већи пламен узношења.

Засјаће под сунцем нове ствари
и људи нови, блажи и разборитији,
склонији гозбама на отвореном,
народном више него грађанском.
Неће ме послови притискати док читам поезију.

Не може се остати у песми, иако су у њој
зауостављени покрети душе и тела.
Нити на крају одлучити шта задржати:
сазнање или осећање.

Ту одбачено расте и надвладава нас
као Хитклиф чисту љубав унутар класе,
као целат зачуђеног краља.

Оно од чега сам некада сањао да побегнем,
са сузама радосницама у мислима му се враћам,
наде полажем у прошлост, мада је и мени,
када и Еуридици змијиним уједом – одузета страст.

Нечитаоче поезије, пепео њен и на тебе пада.